

TVIRTINU

LIETUVOS TSR PROKURORAS
II klasės valstybinis justicijos patarėjas

(V. GALINAITIS)

1966 m. lapkričio mėn. ____ d.

Baudžiamosios bylos Nr. 226, kurioje kaltinamuoju patrauktas Lapinskas Jonas, Koste sūnus, už nusikaltimų, numatytą Lietuvos TSR BK 62 str. I dalimi, 70 str. ir 212 str. II dalimi, padarymą

KALTINAMOJO IŠVADA

1944 metų vasarą, išvijus vokiškuosius fašistinius okupantus iš Lietuvos TSR teritorijos, buvusiose Alytaus ir Marijampolės apskrityse pradėjo kurtis ginkluotos antitarybinės gaujos, kuriose pradėjo vesti aktyvią kovą prieš Tarybų valdžią Lietuvoje. Šių gaujų pagrindą sudarė besislapstantys nuo tarybinės valdžios organų aktyvūs fašistinių okupantų pagalbininkai, masinių žudynių dalyviai, policininkai ir kiti priešiška nusiteikę tarybų valdžiai elementai. Aktyvus šios gaujos dalyvis buvo Lapinskas Jonas, Koste s., kuris visą okupacijos periodą aktyviai bendradarbiavo su okupantais, eidamas buvusios Alytaus apskrities Gluonų kaimo seniūnijos seniūno pareigas.

Lapinskas Jonas, Koste s. iki šios bylos iškėlimo esančio slapstėsi įvairiose respublikos vietose, prisidengdamas Gurausko Jono, Andriaus s. pavarde. Nustačius Lapinsko slapstymosi vietą, jam 1966 m. liepos 27 dieną, už gyvenimą su suklastotu pasu, buvo iškelta baudžiamoji byla pagal nusikaltimo požymius, numatytus

2.

Lietuvos TSR BK 212 str. 11 d. ir 1966 m. liepos 28 d. jis suimtas ir patrauktas kaltinamuoju šioje byloje.

Atlikto baudžiamojoje byloje parengtinio tardymo metu

n u s t a t y t a:

1944 m. rudenį Lapinskas Jonas, Kosto sūnus kartu su buvusiu Alytaus apskrities kriminalinės policijos viršininku Nykštaičiu Alfonsu (nuteistas) ir savo broliu Lapinsku Kaziu, išdavė Tėvynę, įstodamas į ginkluotą gaują, veikusią Alytaus apskrityje Simno valsčiaus teritorijoje. Gaujoje jis buvo ginkluotas rusišku automatu. 1944 m. spalio mėnesį Lapinskas Jonas nekuriam laikui pasišalinęs iš gaujos ir pradėjo slapstyti pas savo gimines bei pažįstamus, pasivadinęs Daugėlos pavarde.

(t. 1, b. 1. 5-6, 67-68, 112-114, 125, 129-130)

Besislapstydamas, per savo brolių Lapinską Kazį, susirišęs su Marijampolės valsčiaus teritorijoje veikusios antitarybinės ginkluotos gaujos, taip vadinamos "Tauro" apygardos "Gilešinio vilko" rinktinės dalyviu, o tą pačią metų gruodžio mėnesį įstojo į šią gaują. Gaujoje davė ištikimybės priesaiką ir gavo karišką šautuvą bei pasirinko sau "Meldo" slapyvardį.

(T. 1, b. 1. 26, 31-32, 69-74, 115-117, 125-126, 130-132, t. 2, b. 1. 194-201).

1946 m. sausio mėn. Lapinskas Jonas kartu su kitais banditais - viso apie septyni asmenys iš Marijampolės valsčiaus Varnabūdės miške lydėjo ginkluotos "Tauro" apygardos gaujos vadovą Drungą Antaną į Alytaus apskrities Simno valsčiaus teritoriją. Atėję į Simno valsčiaus Gluosnykų kaimą Miliaus Mato sodyboje, 1946 metų sausio 20 d. susišaudė su grupe Tarybinės Armijos karių.

susišaudymo metu nuo banditų buvo vienas karys.

(t. I, b. I. 68-27, 32-33, 75-78, 117-118, 125-126, 132-133, t. 2, b. I. 99, 123-124, 138-140).

Re to Lapinskas Jonas kurį laiką slapstėsi savo gimnazišio Mažeikos Tomo, gyvenusio Balbieriškios valsčiuje Valvos kaime, sodyboje, o 1946 m. kovo mėn. įstojo į veikusias toje vietoje vadeivos Gegužio Kazio ginkluotą gaują. Iš pradžių buvo ginkluotas šautuvu, o vėliau vokišku automatu ir pistoletu. Turėjo slapyvardį "Moldas". Tų pačių metų varną buvo paskirtas tos gaujos grupės vadeiva.

(t. I, b. I. 26-27, 79-82, 86-87, 126, 133-134, 144-151, 168-170, t. 2 b. I. 1-3, 91-93)

1946 m. gegužės mėn. pradžioje su kitais gaujos dalyviais apiplošė Simno valsčius Aniškės tarybinio ūkio Buktininkų skyrių. Pasigrobė iš ten 6 arklius, du vežimus, pakinktus ir apie toną grūdų. Iš to ūkio darbininko Gaulios Vinco, Petro s. buvo pagrobta apie 50 kg. grūdų, kareiviška milinė ir kiti drabužiai.

(t. I, b. I. 27, 32-34, 126, 133-134, 273-306)

1946 m. birželio mėn. naktį iš 12 į 13 dieną Lapinskas Jonas su kitu banditu stėjo į pilietės Sviderskienės Izabelės, gyvenusios Simno valsčiuje Gluosnykų kaime, namus, pareikalavo ginklų, o kai ji atsakė, je neturinti, ašmeniskai ją nušovė.

(t. I b. I. 127, 134, 135-207)

1946 m. gruodžio mėn. pabaigoje Lapinskas Jonas iš gaujos pasišalinęs ir atvykęs į Kauną už 1000 šervonų įsigijo suklastotą laikiną liudijimą vietoje paso, karinį bilietą ir brandos atestatą Gurausko Jono, Andriaus s. pavarde ir prisidengęs jais gyveno iki suėmimo dienos.

(t. I, b. I. 27-28, 121, 135, t. 2 b. I. 136, 221)

Pagal pareiktą kaltinimą Lapinskas Jonas, Kosto s., kaltu save prisipažino, pareiškęs, kad 1944 metų rudenį brolio Lapinsko Kazio pakviestas jis įstojo į gaują, kur išbuvo apie vieną savaitę laiko. Po to slapstosi pas pažįstamus, pasivadinęs Daugėlos pavarde. 1945 m. gruodžio mėn. įstojo į vadelvės "Alao" ginkluotą gaują, davė prieraiką, pasirinko sau slapyvardį "Meldas" ir buvo ginkluotas šautuvu. 1946 metų sausio mėn. kartu su kitais banditais lydojo "Tauro" apygardos vadelvę Brungą Antaną į Siano valsčių. 1946 metų sausio 20 d. piliečio Miliaus sodyboje dalyvavo susišaudyme su grupe Tarybinės Armijos kareivių, kurių metu buvo banditų nušautas vienas karys.

1946 m. kovo mėn. įstojo į ginkluotą vadelvės Gegužio Kazio antitarybinę gaują, pasirinko tą patį slapyvardį "Meldas", buvo ginkluotas šautuvu, o vėliau vokišku automatu ir pistoletu. 1946 metų vasarą buvo paskirtas tos gaujos grupės vadelve.

1946 metų gegužės mėnesio pradžioje dalyvavo Siano valsčiaus Aniškės tarybinio ūkio Duthininkų skyriaus apiplošime. Lapinskas teigia, kad jų tikslas buvo nuginkluoti tarybinio ūkio darbininkus. Tačiau įvyko susišaudymas, jie pagrobė du arklius su poriniu vežimu ir pasislėpė. 1946 metų birželio mėn. naktį iš 12 į 13 d. su nepažįstamu jam banditu atvyko į Sviderkienės Izabelės, Juliano dukters namus ir ten atėjęs su juo banditais nušovė Sviderakienę. 1946 m. gruodžio mėnesį Lapinskas iš gaujos pasišalino. Kaune už 100 šervonų įsigijo suklastotus - laikiną liudijimą vietoje paso, karinį bilietą ir brandos atestatą Gurausko Jono, Andriaus s. vardu ir su jais prisidengdamas gyveno iki suėmimo. Kitus pateiktus kaltinimo epizodus Lapinskas neigia.

(t. 1, b. 1. 49-52, 102-108, 129-135).

Tačiau kaip nustatyta bylos tyrimo metu pateikti Lapinskui Jonui, Kosto s. kaltinimo epizodai pakankamai patvirtinti byloje surinkta medžiaga.

Liudytojas Mykštaitis Alfonsas, Aleksandro s. (nuteistas) parodė, kad 1944 metų rugpiūčio mėn. jis kartu su Lapinsku Jonu įstojo į ginkluotą gaują ir kartu su juo slapstėsi prie Zubinto pelkių iki 1944 metų spalio mėnesio. Lapinskas Jonas tuo metu buvo ginkluotas rusišku automatu.

(t. I, b. I. 5-6)

Liudytoja aukštakalnietė-Gurauskienė Antanina, Antano d. parodė, Lapinskas Jonas 1946 metais buvo ginkluotos gaujos dalyvis, veikęs Balbieriškio valsčiaus teritorijoje. Būdamas toje gaujoje buvo ginkluotas automatu ir pistoletu. Pirmą kartą Lapinską Joną gaujos dalyvių tarpe ji sutiko 1946 metų pavasarį. Tų metų vasarą nekuri laiką kartu su juo buvo gaujoje. Be to, ji parodė, kad Lapinskas Jonas 1946 metų rudenį kaip gaujos dalyvis slapstėsi Zubrio namuose, gyvenusio Gluosnykų kaime, o nuo 1947 metų pradžios, po pasišalinimo iš gaujos, gyveno pagal suklastotus dokumentus Gurausko Jono pavarde.

(t. I, b. I. 140-151, 167-171)

Liudytojas Zinkevičius Sigitas, Antano e. parodė, kad Lapinskas Jonas pokariniu laikotarpiu buvo ginkluotos gaujos dalyvis.

(t. I, b. I. 224-225)

Liudytojas Sviderskas Stanislovas, Eduardo s., parodė, kad 1946 metų birželio mėn. 1 iš dienos naktį į jų namus atėjo Lapinskas Jonas su vienu nepažįstamu banditu ir nušovė jo motiną Sviderskienę Izabelę. (t. I, b. I. 183-199).

Liudytojas Sviderskas Eduardas, Eduardo s. parodė, kad tą pačią naktį kai buvo nušudyta jo motina Sviderskienė, jo brolis Sviderskas Stanislovas jam pasakė, kad motiną nušovė Lapinskas Jonas. (t. I, b. I. 202-206)

Liudytojas Gaulia Vincas, Petro s. parodė, kad 1946 metų gegu-

6.

Šeš mėn. ginkluotos gaujos dalyviai apiplošė Simno valsčiaus Butkininkų kaime tarybinio ūkio skyrių, iš kurio pagrobė šešis arklius, keletą vežimų, pakinktus ir kokią tai kiekį grūdų, o nuo jo pagrobė tuo metu apie 50 kg. grūdų, karškę miltinę ir kai kuriuos kitus drabužius. Toliau jis parodė, kad tą pačių metų rudėnį Žvinakio Petro namuose, gyvenančio Gluosnykų kaime, gaujos dalyvių tarpe jis matė Lapinską Joną, kuris buvo ginkluotas automatu.

(t. I, b. I. 273-285).

Liudytojas Gaulia Vytautas, Petro s. parodė, kad 1946 metų gegužės mėn. ginkluotos gaujos dalyviai apiplošė Simno valsčiaus Butkinininkų kaime tarybinio ūkio skyrių, iš kur pagrobė šešis arklius, kelis vežimus ir kiek tai sėklinių grūdų. Tą gaujos dalyvių tarpe jis matė Lapinską Joną, kuris buvo užėjęs pas jį į kambarį, paskiau buvo išsivedęs į lauką ir reikalavo nuo jo ginklų.

(t. I, b. I. 286-292)

Liudytoja Jančiukienė Zuzana, Prano s. parodė, kad Lapinskas Jonas 1946 metais buvo ginkluotoje gaujoje. Tų metų pavasarį jis pradėjo lankytis jų namuose ginkluotas. Vėliau jis dažnai ateidavo ir slapstydavosi ant svirno padarytoje slėptuvėje. 1946 metų vasarą, esant pas juos Lapinskui Jonui, pas jį buvo atėjęs vienas nepažįstamas banditas. Jis kartu su Lapinsku pernakojo slėptuvėje, o sekančios dienos vakare abu kur tai išėjo. Jančiukienė parodė, kad Lapinskas Jonas buvo gaujos vadeiva, apie ką jai pasakojo jos vyras. 1946 metų vėlyvą rudėnį Lapinskas Jonas nuo jų išėjo ir daugiau ji jo nebematė. (t. I, b. I. 1-5).

Liudytojas Sviderskas Jurgis, Vinco s. parodė, kad 1946 m. jis būdamas liaudies gynėju kartu su Tarybinės Armijos kariais pil. Milius sodyboje, gyvenusio Simno valsčiaus Gluosnykų kaime, aptiko ginkluotos gaujos dalyvius, įvyko susišaudymas, kurio metu banditai nušovė vieną kareivį. Be to, jis parodė, kad būdamas liaudies

gynėju žinojo, kad Lapinskas Jonas, gyvenęs Gluosnykų kaime,⁷ yra išėjęs į ginkluotą gaują ir buvo ieškomas.

(t. 2, b. 1. 152-154)

Be to, Lapinsko Jono kaltė pasitvirtina daiktiniais įrodymais - paimtu pas jį suklastotu pasu ir kitais dokumentais Gurausko pavarde.

(t. 2, b. 1. 221).

Remiantis tuo, kas išdėstyta -

LAPINSKAS Jonas, Kosto s., gimęs 1920 metais Alytaus rajone Gluosnykų kaime, lietuvis, TSRS pilietis, nepartinis, kilęs iš buvusių šeimos, vedęs, turi tris nepilnamečius vaikus, baigęs pradžios mokyklą, iki suėmimo gyveno Telšių raj. Sevarėnų miestelyje, dirbo "Naujojo gyvenimo" kolonko brigadininku.

KALTINAMAS TAME,

kad 1945 metų rudenį išdėvė Tėvynę, įstodamas į ginkluotą antitarybinę gaują, kurioje išbuvo iki 1944 metų spalio mėnesio, buvo ginkluotas automatu, po ko slapstėsi pas gimines ir pažįstamus, pasivadinęs Daugėlos pavarde.

1945 metų rugėčio mėn. per savo brolių Kazį susirišo su veikusios Marijampolės valsčiaus teritorijoje taip vadinamos "Tauro" apygardos "elešinio vilko" rinktinės vadeivos "Almo" ginkluotos gaujos dalyviais, o tą pačią metų gruodžio mėnesį įstojo į šią gaują, davė priesaiką, gavo karišką šautuvą ir pasirinko sau slapyvardį "eldas". 1946 m. sausio mėn. su kitais banditais lydėjo "Tauro" apygardos vadeivą Drungą Antaną į Alytaus apskrities Šimno valsčiaus teritoriją, o sausio mėn. 20 d. Šimno valsčiaus Gluosnykų kaimo gyventoje Miliaus Mato sodyboje dalyvavo susišaudyme su grupe Tarybinės Armijos kareivių. Susišaudymo metu vienas karys buvo nušautas.

1946 m. kovos mėn. Lapinskas įstojo į vadeivon Degučio Kasio ginkluotą gaują. Iš pradžių turėjo šautuvą, o vėliau varškišką automatą ir pistoletą. Tą pačią metų vasarą buvo paskirtas gaujos grupės vadeiva.

1946 m. gegužės mėnesį kartu su kitais banditais apiplošė Simo valsešio Aniškės tarybinio ūkio Buktininkų skyrių ir to ūkio darbininką Gaulių Vincą. Iš ūkio pasigrobė 6 arklius, du vežimus, pakinktus ir apie toną grūdų, o nuo Gaulios apie 50 kg. grūdų, karišką šilinę ir kitus drabužius. 1946 metų birželio mėn. naktį iš 12 į 13 dieną kartu su kitu banditu atvyko į piliotės Sviderskienės Isabelės namus ir ją asmeniškai nušovė.

1946 m. gruodžio mėn. pabaigoje Lapinskas Jonas, Kosto s. iš gaujos pasišalinė. Kaune už 1000 šervonų įsigijo auklėstotus dokumentus - laikiną liudijimą vietoje paso, karinį bilietą, brandos atestatą Gurausko Jono, Andriaus s. vardu ir prisidengdamas jais gyveno iki suėmimo, tai yra iki 1966 m. liepos mėn. 28 dienos, - tas yra nusikaltimų padarymo, numatyta Lietuvos TSR BK 62 str. 1 dalimi, 70 str. ir 212 str. 11 dalimi.

Vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 230-232 str. baudžiamąją bylą Nr. 226 perduoti Lietuvos TSR prokurorui kaltinamajai išvadai tvirtinti ir perduoti bylą teismui.

Kaltinamoji išvada surašyta 1966 m. lapkričio mėn. 26 d.

0
VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO prie LTSR MT
TARDYMO SKYRIAUS vyr. tardytojas-kapitonas

(BUDRYS)

SUTINKA!

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO prie LTSR MT
TARDYMO SKYRIAUS VIRŠININKAS-pulkininkas

(KISMINAS)

pas
VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO prie LTSR MT
PIRMININKAS generolas-majoras

(A. RANDAKEVIČIUS)